

МѢСЕЧНО ИЛЛЮСТРОВАННО НАУЧНО-РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ.

Год. V.

Декемврий, 1896.

Брой 12

РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО.

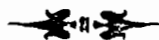
Тържественниятъ день опредѣленъ за празнувание по всичкия Християнски свѣтъ славното събитие на рождението на Спасителя и Искупителя нашего Господа Иисуса Христа, трѣбва да ни внушава мисли които да подбуждатъ признателность и благодарность за неискания даръ на свѣта на единородния синъ Божий. „Богъ толкозъ възлюбилъ свѣта щото даде Сина Своего Единороднаго за да не погине всѣкой, който вѣрува въ Него, но да има животъ вѣченъ.“ Тукъ имаме иска-зана побудителната причина отъ страна на Бога Отца въ даването на Единороднаго Сина Своего, именно любовта — „Богъ толкозъ възлюбилъ свѣтътъ.“ Каква е била цѣльта Божия въ тона велико и славно дѣло — „за да не погине всѣкой който вѣрува въ Него, но да има животъ вѣченъ.“ „А ще рода синъ, и ще Му нарѣчешъ името Иисусъ, защото Той ще спаси Своитѣ людие отъ грѣховетѣ имъ“ Иисусъ дойде на свѣта като спасителъ за да „спасе Своитѣ людие отъ грѣховетѣ имъ.“ Вѣрно и за всѣко при-имание е достойно словото, че Господъ Иисусъ дойде на свѣта за да *спасе* грѣшнитѣ,“ казва Апостолъ Павелъ. О нека помнимъ това; нека се запечати то въ нашитѣ умове и сърдца за да можемъ по-добръ да осмислимъ че този „който въ образъ Божий като бѣ, не го помисли похищение да е равенъ Богу, но обезслави себе си, като прие

рабски образъ, и стана подобенъ на челове-цитѣ.“ И дѣйствиетно въплотението Иису-сово е велика тайна.

«Младѣлецъ на свѣта дойде
Творецъ вселещи прѣжде всѣхъ.»

Когато сърдцата ни се изпълнятъ съ тѣзи и подобни тѣмъ мисли, тържествуване-то деня който въспоминава рождението Хри-стово не ще бѣде праздно и безполезно. Хи-ляди християни има които очакватъ този день заради увеселението и свѣтските удо-волствия които той доставя, и малко или никакъ не мислятъ за великитѣ и възвиси-телни мисли които той трѣбва да имъ вну-шава. И не само това, но тѣ мислятъ че на този день трѣбва да се прѣдаждатъ на иде-ние, пиение и всѣкакви чръзмѣрности, съ които се позори името Иисусово. Кръжнитѣ, кафенетата и други увеселителни мѣста ще се пълнятъ съ посетители, които посѣт-името Християни; но които съ дѣлата си безчеститъ това славно име. За нещичи та-кива добръ е да се замислятъ и сериозно да си задаждъ въпроса: „Има ли мѣсто въ моето сърдце за смиренний и кроткия Ии-суса?“ И ако сж честни съ себе си, тѣ ско-ро ще почувствуватъ нуждата си отъ Спа-сителя и ще можтъ отъ сърдце да пѣтъ:

«Добръ дошелъ този славенъ князь
Отъ сърдце можемъ рекъ;
Нека царува Той надъ насъ
Отъ днѣтъ и до вѣкъ.»

И а д я, РУССКА ПОВѢСТЪ ВЪ 1877 ГОД.

Прѣвелъ Т. Константиныъ.

(Продължение)

ГЛАВА XXIII — Сергей Като Селянинъ.

Въ Славо, всичко си лѣгна въ обикновенното си състояние слѣдъ войната; хората не бѣхъ политикани тамъ, и бѣхъ задоволни да можехъ само да си сѣятъ житото и да си жънатъ сѣдѣбитѣ безъ да има нѣкой да ги застрашава.

Сергей скоро откри че Генералътъ не искаше да му се повѣрва; наистина той се видѣше като че повсякой начинъ се трудѣше да избѣгва свиждане съ него. На мръкване, или твърдѣ рано сутринта, той можеше да се види като ходѣше съ слаби стѣпки прѣдъ къщата подпомаганъ отъ Гриша, нъ слѣдъ нѣколко минути тѣ и двамата цѣхъ да изчезнатъ пакъ. Яковъ и Марфа имъ шетахъ и извѣстяхъ на Сергей за какви и да бѣхъ необикновени случки.

Сергей, сега бързо като се усили, скоро разбра че той не щѣше да може да живѣе въ къщата на чича си. Съ едно постоянно увеличающе се желание да работи между селянитѣ, той почувствува че той трѣбаше да жидѣе съ тѣхъ, да бѣде единъ отъ тѣхъ, и да влѣзе на пълно и съ всичко сърдце въ тѣхния начинъ на живѣяние и мислѣние. Така той остави къщата на чича си, и отиде да живѣе съ Урядника до дѣ да свършишъ на правата на една колиба за себе си на едно мѣсто което той бѣ купилъ вънъ отъ селото. Той и Михаилъ изживихъ доста врѣме за да изрисуваха планове за тая къща. Тя щѣше да служи като образецъ за цѣлата оная страна. Имаше въ нея двѣ голѣми добри провѣтрени стаи, и една малка кухня, и многовидни долапи и една стая за държение нѣща (килеръ.) Тя бѣше съградена по най простъ начинъ и съ евтини материали. И тогава градината. Сергей работи като робъ на нея, сутрина, пладне и вечеръ. Като се свършеше работата имъ въ полето за деня, селянитѣ цѣхъ да се натрупатъ на около да видятъ какъ Паничъ работѣше въ градината, и Сергей, съ палтото и шапката хвърлени на страна, косата

му и голѣмата му тъмна брада които капѣхъ съ потъ, щѣше да имъ расправи какво работѣше, и тѣ щѣхъ всички да говорятъ върхъ това съ разискване. Додѣ Сергей да работи една седмица въ градината нѣмаше чловѣкъ въ Славо който да не рови и копае въ своята си малка градина, като сѣяхъ зимни сѣмена подарени отъ Сергей, като прѣмѣстухъ изметѣтъ, туряхъ плетища и пристѣгахъ всичко около къщитѣ си.

Нъ най добрата си работа Сергей извърши прѣзъ есента и зимата които послѣдуваха. Училището въ Славо бѣше почти съсипано. Старииятъ учителъ който въ общо се прѣдполагаше че можеше да чете и да пише малко бѣше въ толкова гнило състояние колкото и училището му. Двѣте или тритѣ момчета които още мисляхъ че си струва врѣмето да отиватъ на училището прѣкарвахъ врѣмето си съ паление на книги и съ хвърляние хлѣбни топчици на дремящия имъ учителъ, или въ шарѣние стѣнитѣ съ голѣми фигури съ въглища съ което показвахъ искуството си въ рисуване и краснописание. Сергей дойде единъ день на училището и го видѣ въ пълната му слава на академическата му сила. Оная нощъ той посѣти учителятъ и го помоли да се оттегли. На пдущия день той и ученицитѣ поправяхъ стѣнитѣ на училището, като ги чистѣхъ и варосвахъ, поправяхъ разваленитѣ чинове, и въобще туряхъ всеко нѣщо въ рѣдъ. Въ нѣколко дена дойдохъ вързски съ книги отъ Киевъ, и бѣлитѣ стѣни бидохъ окачени съ чъртежи, и карти, и образи на черни, червени, бѣли и жълти чловѣци, едно изучаване на който се считаше за едно обширено понятие по етнографията. И тогава послѣдува удивлението което обзѣ селянитѣ една вечеръ въ едно общо събрание въ общинската къща въ което Сергей обяви оттеглянето на учителятъ и неговата готовност да прѣдложи кандидатурата за опразнѣлото мѣсто. Той каза че той не щѣше да очаква голѣмо възнаграждение, нъ сжщото което другиятъ учителъ имаше — двадесетъ рубли на годината и петнадесетъ криви жито. Селянитѣ не бѣхъ твърдѣ увѣрени дали тона не бѣше една голѣма шега, единодушно избрахъ младия си Паничъ. Само едно условие се наложи вързъ тѣхъ, че тѣ щѣхъ да пратятъ всичкитѣ си дѣца които сж свободни, момичета както и момчета на училище. Въ нѣколко дни училището бѣ

ше прѣтрупано, и Михаилъ се повика да дойде да помага.

Забѣлѣжително бѣше въ колко малко врѣме двамата прѣобразователи почнахъ да виждатъ знакове на прѣобразование. Наслѣдникътъ на Хаймъ Розанбергъ видѣ че неговото звание бѣше почти изгубено. Училищната стая и голѣмата стая въ избата на Сергия бѣхъ пълни отъ вечеръ на вечеръ съ усърдни множества отъ ученици. Сергий бѣше поръчалъ една просто построена работилница отъ Киевъ, и бѣше направилъ и друга по нейния образецъ. Той се научи какъ да работи съ кожи и желѣзо, за да може да научи хората на тия искусства. Михаилъ съ врѣме стана доста добръ дърво-

дѣлецъ, и имаше голѣмо число ученици отъ срѣдна възраст които чукахъ и рѣжехъ и лѣпѣхъ съ венчката имъ сила. По-добръ отъ всичко, свѣщенникътъ се намѣри да е прѣклончивъ, и отвори църквата за уроци на священо пѣние. Той имаше добръ гласъ и достатъчно знание отъ музика, и той бѣше тамъ всяка сутринъ, венчката зима, като упражняваше момчетата си да пѣятъ сладката умиротелна музика на тѣхната църква. Сергий съ врѣме стана много ближенъ приятелъ на свѣщенника, и всяко нѣщо което младиятъ войникъ вцущи Отецъ Амвросій бѣше готовъ да го тури въ изпълнение. Той вцущи щото църковна история да се притури на музиката. Вѣдниятъ свѣщенникъ

СЕЛЯНИТЪ ГЛѢДАТЪ СЕРГІЙ КАКЪ РАБОТИ ВЪ ГРАДИЩАТА.

се много подигна (поласка.) Той не знаеше нищо по църковна история, нѣ той работи прилѣжно съ нея съ часове прѣди той да прѣподава урока си, и скоро се прочу за многото си учение. Селянитѣ нѣмахъ мнѣние че тѣхниятъ свѣщенникъ бѣше толкова дълбоко ученъ.

Сергий най послѣ намѣри че изпълняваше ролята на селски прѣобразователь, което бѣше почти върхътъ на амбицията му. Той почна да познава селянитѣ съ прѣвѣсходна прозорливостъ въ вѣтрѣшния имъ животъ и характеръ. Той стана единъ съ тѣхъ въ душата си, и въ съчувствията си. Той бѣше чулъ и челъ всичко за великитѣ мъжне

на земята, тѣхното положение, амбиция, гордостта; нѣ то бѣше само въ живота на селското насѣление че той видѣ опона което бѣше истино, велико и хубаво, което бѣше трагическо и геройско; той сега видѣ тоже че хубавитѣ идеи не сѣ по малко любезни защото тѣ сѣ отъ ниско начало, и сѣ облѣчени въ проста дрѣха.

Михаилъ благородно го спомогна съ неговитѣ особенни дарби. Амбицията на Михаила бѣше да търси да подигне съсѣдитѣ си отъ грѣха и оскверненieto на врѣмето къмъ вѣчната видѣлина на която неговитѣ силни очи бѣхъ тѣй постоянно втурачени. Той самъ си бѣше се очистилъ чрезъ поз-

нанието на истината и чръзъ постояненъ трудъ, и той почна да чувствава както никога по напръдъ не бѣ почувствувалъ че тоя трудъ е молитва, че чловѣческиятъ животъ за да се очисти трѣба да мине прѣзъ праха и ранитѣ на земния трудъ. Това бѣше което го направи да стане такъвъ приспособенъ другаръ за Сергия.

Прѣзъ всичото това врѣме Генералътъ въ уединението си, чу по нѣкогашъ слухове за онова което ставаше въ селото. Ако и да на послѣднѣо врѣме той бѣше станалъ доброволенъ другаръ на Гриша въ много отъ лудитѣ му работи, той никакъ не бѣше съвсѣмъ изгубилъ равновѣсието на практичния чловѣкъ, като чловѣкъ който разбираше свѣта. Послѣднитѣ лударии на Гриша, и неговото участвување въ тѣхъ бѣхъ наистина побъркали ума му; нѣ влиянието на Гриша който му бѣше като учителъ на естественото, както видѣхме, и на естествена правда и правосѣдие оставихъ вдълбочени въ ума на изнурения чловѣкъ, който живѣеше въ уединение сега. Той често попита какво се вършеше въ селото, и нѣкакъ си, почувствува, единъ наражняющъ интересъ въ всичко това. Постоянно потъмняющъ се облакъ на увеличена болка и ослабяващото се здравие които висѣхъ надъ него бѣхъ едно голѣмо искушение. Той се държеше за живота съ страстна любовъ, и неговитѣ луди и постоянно отправени въззиви къмъ небето да се поправи здравieto му бѣхъ доказателства, ако нѣкакви, горко! бѣхъ потрѣбни на Немесисъ (богинята на отмъщението) което очаква единъ животъ злѣ прѣкараиъ.

Гриша рядко оставаше къщата сега. Огнѣтъ на разума, който никога не бѣше свѣтълъ въ мозака на грѣбущката, полска нѣ положително изгаснуваше. Великото довѣрие въ любовь за естеството съ което еднѣжъ той се отличавахе бѣхъ отишли, и вмѣсто това единъ великъ страхъ бѣше дошелъ надъ зрѣлищата и гласовѣтъ които едно врѣме го омайвахъ или му възбуждахъ любопитството. Съ угаснуваннето на ума му вървѣше положителното и бързото распадане на тѣлото. Старата вдъхновителна мисль за завръщанието на Надя още блѣщукаше въ ума му защото Генералътъ повече отъ еднѣжъ припозна името ѳ въ непрѣкъснатото мърморавие което се изговаряше прѣдъ Св. Никола, нѣ тя бѣше една мисль

която вече не му даваше сила: нищо не бѣше останало на което да се даде сила.

На Нова Година Сергий отиде да отдаде почестъ на чича си. За седмица врѣме тѣ не бѣхъ се видѣли. Гриша лѣжеше сбранъ въ единъ жгълъ нечистъ и не нареденъ, по видимоу, умътъ му се намираше между спание и събужданіе. Сергий мисли и говори върху приятни прѣдмети за селото, и Генералътъ за негово голѣмо удоволствие съ усърдие го слѣдуваше, като се живо интересувахе въ всяко нѣщо за което той чу.

„Сергий,“ най-послѣ той рече, „азъ получихъ двѣ писма въ послѣднѣо врѣме които направо ви интересуваъ и които вие трѣбаше да прочетете.“

Той ги извади отъ джоба си, и ги подаде прѣко масата. „Тѣ сѣ отъ Гавриилъ Ивановичъ и Олга Навроцка.“

Гавриилъ Ивановичъ, бѣше агентиятъ на Генерала въ Св. Петербургъ, и Сергий се обърва на неговото писмо първо, ако и да сърдцето му гладуваше да прочете другото. То бѣше както слѣдва:

„Ваше прѣвѣсходителство: Имамъ честъта да ви увѣдомя че слѣдъ дълги старания които съмъ положилъ за продажбата на имуществата ви въ Славо най-послѣ вѣроятно ще се увѣчаятъ съ успѣхъ. Моитѣ агенти ме увѣдомяватъ че Графинята Навроцка види се да е наклонна да купи мѣстото, и въ настоящето врѣме тя се споразумѣва за условията чръзъ банкеритѣ си. Извѣстивамъ се че тя желае да корреспондира съ васъ по прѣдмета прѣди азъ да зема по-наташни стѣпки да извърша продажбата. Чакамъ прочее за инструкциитѣ ви.“

„Да продадете Славо!“ извика Сергий. Какъ, такъва ли е работата както това значи?“

И тогава мисльта за Олга като вѣроятна покупателка му се припомни, и той се почувствува съвсѣмъ замаянъ. Длъжността му въ всякой случай, той усѣти, бѣше ясна, да остане дѣто си бѣше и да не се обръща назадъ сега че ржката му бѣше на оралото, сега че видѣлищата на образованието и истината бѣхъ почнали да се распростиратъ отъ огньовѣтъ които той бѣше помогналъ да запали.

„Тукъ е писмото отъ Олга,“ измърмори Генералътъ. „Азъ съмъ получилъ двѣ писма отъ какъ мирътъ се е подписалъ: първото ми казва че тя е била прѣзъ всичката война като сестра милосердия, и че е видѣ-

ла и васъ и Владимира, и че тя щѣше да отиде за една дълга почивка на Гръция и Островитѣ. Азъ никога не съмъ билъ тамъ, нъ вѣрвамъ че Гръцкитѣ Острови сж приятни.“ Генералътъ въздъхна.

„И второто писмо дойде нѣщо около прѣди единъ мѣсецъ, което казва че тя се е завърнала на Св. Петербургъ дѣто тя имаше намѣрение да направи распореждане споредъ което тя щѣше да напусне да живѣе тамъ, и да се установи въ Красная Балка. Азъ проводихъ и двѣтѣхъ писма на Владимира, като знаехъ че той умираще да чуе новинитѣ; нъ азъ не съмъ получилъ отговоръ отъ него.“

Сергий прочете писмото на Графинята „Драгий Генералу, — Както знаете азъ съмъ искала да ви стана близка съседка, нъ продажбата на Славо, за която чухъ че имате намѣрение, прѣдставя възможността че вие сте рѣшили да напуснете окръга съвсѣмъ. Ще ми простите ли за откровеността на една стара приятелка ако ви кажа че азъ можъ да отгатна защо Славо трѣба да се продаде? Още ще ли ме простите ако ви кажа че азъ бихъ направила каква да е жертва само да видя обичното мѣсто да остане въ вашата фамилия, поне до когато сте вие живи? Моля дозволете ми да ви направя слѣдующето прѣдложение: Азъ ще купя Славо съ условие щото вие да го окупирате до когато сте живи, и че моето притѣжателство на мѣстото неще да направи никаква разлика на вашето спокойствие. Вие ще дѣйствувате прѣзъ всичкия си животъ като че вие пакъ сте притѣжатели, и азъ по никой начинъ не ще се намѣсамъ. Азъ вѣрвамъ, вие ще ми дадете великото удоволствие да се склоните.“

„Прѣкрасно писмо, драго момче, не е ли?“ Каза Генералътъ съ голѣмо задоволство.

„И какво отговорихте?“

Генералътъ погледна като маждръ. „Азъ писахъ като ѝ благодарихъ и приехъ условieto ѝ. Вие видите, Владимиръ мисли да се ожени скоро, ако и да защо той се бави въ Кримъ азъ не можъ да отгатна; и азъ вѣрвамъ че той може да земе Олга Навроцка съ едно поискване. Вие видите, тогава, по добро распореждане не може да бжде отъ това което драгото момиче прѣдлага. Азъ изеднѣжъ писахъ на Владимира за това.“

„И той отговори ли?“

„Нито една дума. Странно, не ли е? Сега

оставете ме Сергий. Уморенъ съмъ. Искамъ почивка.“

„Сергий си отиде у дома, и никогашъ не бѣше тѣй смаянъ да разбере да ли бѣше блаженъ или окаянъ. И днѣтъ, той мислѣше.

Празникитѣ на Богоявление дойдохъ слѣдъ нѣколко дни, и се държахъ като велики дѣне въ Славо; нъ посрѣдъ веселитѣ радости имаше една скръбъ, защото единъ знаменитъ докторъ бѣше се повикалъ отъ Киевъ, и той току що бѣше излѣзълъ отъ кѣщата съ извѣстнето че Генералътъ бѣше на умирање, и имаше само единъ или два дена да живѣе. Сергий живо почувствува близката си загуба. Той отиде при Михаила и Отца Амвроса и ги покани да забравитъ разногласията си, и прѣдъ видъ на страшното събитие което на нѣрно приближаваше да се събератъ заедно въ оная вечеръ въ неговата кѣща съ всичкитѣ селяни които бихъ дошли и да помолятъ Всемоушачо да изгладятъ пакъ на умирающия челоуѣкъ, да направи прѣхода на ужасната рѣка по малко ужасенъ.

Вечерта на Богоявление видѣше се като че всякой челоуѣкъ въ селото бѣше събранъ въ голѣмитѣ стан на Сергий. Священникътъ бѣше тамъ, и четѣ прѣвѣсходнитѣ умилителни молитви на своята си Церква за умирающия; и Михаилъ бѣше тамъ и се моли сериозно и усърдно за да се уякчи душата на умирающия. Всичкото събрание сѣдѣше мълчаливо и уплашено когато единъ тихъ ударъ на вратата ги стресна. Слѣдъ една минута въ отговоръ на Сергиевата покана, тя се отвори. Полека прѣзъ отворенитѣ врата треперешкомъ Генералътъ влѣзе като се подпираше на Грина. Той бѣше занитъ въ кожуси, нъ той треперение прѣдъ всичкитѣхъ на скамейката на която бѣше сѣдналъ. Лицето му бѣше странно измучено и за съжалѣние бѣше челоуѣкъ да види странното разрушение които болѣстъ съвѣстно гниене и близката смъртъ бѣхъ направили.

Една или двѣ минути той посѣдѣ тамъ и заспа, Сергий като сѣдѣше при него и го подпираше.

„Дигнете ме, Сергий азъ искамъ да кажа нѣколко думи.“

Сергий го исправи. Грина сѣдѣше миренъ, като гледаше плахо на около си. Бѣше едно зрѣлище което направи крѣпки челоуѣци да трѣператъ. Генералътъ почна, гласътъ му бѣше висѣкъ и ясенъ и сладѣкъ.

„Дѣца азъ знаяхъ че вие се молите за мене тукъ тая вечеръ, Гриша и азъ рѣшихме да дойдемъ. Азъ дойдохъ да умра помежду ви. Животътъ ми се свършва — моятъ окаянь, злѣ иживень, опятненъ животъ. . . . Ако само да имахъ малко по вечко сила . . . Щѣхъ да умра по малко обрѣмененъ ако челоуѣцитѣ както и Богъ чуехъ моята исповѣдь. Дѣца, благодаря ви за вашитѣ молитви . . . Сергей, държъ ме! защо става тъй тъмно? Държъ ме, Сергей, азъ потъвамъ! Гриша, Гриша, сине мой; дѣ сте? Гриша—“

Мрътвиятъ челоуѣкъ се тури благоговѣйно на леглото на Сергей, и поразенитѣ съ страхъ селяни излѣзохъ вѣнъ въ ноцъта. Имаше силенъ свѣтъ.

Въ движеннето и смущението никой не забѣлѣжи че Гриша бѣше оставилъ стаята; нѣ на утринъта, и за много денье, тѣ го търсихъ вредъ но напразно. Дори слѣдъ мѣсеци врѣме едно говедарче което бѣше по край рѣката, като наблизки до тресовищата за да прибере нѣкои избѣгнали крави, видѣ нѣщо свѣтло между трѣстикитѣ на брѣга на пѣсѣцитѣ. Имаше една стара раскъсана книга при него. Единъ селянинъ позна останкитѣ че бѣхъ иконата на Чудотвореца, и Славянската книга на Испитъ които бѣхъ притѣжанне на стария канцья.

Никой не се сумияваше че окаяниятъ грѣбуца погина въ тресовищата.

ГЛАВА XXIV. — Една Вечеръ въ Юлий.

Гмъртъта на Генерала и тайното исчезнувание на Гриша причинихъ доста възбуждение разбира се, и бѣхъ прѣдмети за разговори на много вечери около тухленнитѣ печки въ колибитѣ на Славо. Нѣ съ течението на врѣмето животътъ на селото пое обикновенния пѣтъ, събитията на оная сериозна ноцъ на Богоявление станахъ история, и тѣ не бѣхъ по-малко история защото въ нѣколко кжси мѣсеци тѣ бѣхъ неизяснимо размѣсени съ митология и непстински повѣствованія (легенди). Случайно ако нѣкой пѣтникъ да посѣтише Славо днесъ, и да поискаше единъ отчетъ за случившето си въ оная зимошна вечеръ той щѣше да чуе една по странна повѣсть отъ коя да е друга съ която читателътъ е запознатъ.

Юлий дойде въ редѣтъ си пакъ съ всичката си зрѣлостъ и кряска, и хората на

Славо гледахъ на вѣнъ на пожълѣлитѣ си океяни отъ житни ниви, и почувствувахъ че тихото задоволство е едно блажено състояние. Или тѣ стояхъ на вратитѣ на колибитѣ си и гледахъ високитѣ клатящи се слънчогледи и много други цвѣта които сега украсявахъ градинитѣ имъ, на новитѣ зелени градински пармаклѣци, чиститѣ пѣтеки, бѣлитѣ стѣни, малкитѣ наредени дворове, и едвамъ можехъ да разбержъ че въ една година врѣме селото имъ се е прѣобразувало.

Жетвата почна, и всѣкой челоуѣкъ, жена и дѣте въ селото бѣше вѣнъ на полето ме-

ГЕНЕРАЛЪТЪ ИСКА ДА ГОВОРИ.

жду жълтото жито. Священникътъ бѣше тамъ въ една ветха сламена шапка, като ходѣше отъ дружина на дружина между селянитѣ, лѣниво като прѣбираше едно зърно отъ онова което той мислѣше за златно жито въ отговоръ на изобилната слама съ която той обдари изобилно. Михаилъ тоже бѣше тамъ — той бѣше земледѣлецътъ на майка си. Сергей бѣше тамъ задъ широкия му грѣбъ като водѣше дългия рѣдъ жетвари чинито сѣрпове пѣехъ хармонически въ рѣцѣтѣ имъ, и сегисъ тогисъ съ сладки звукове на пѣсни, на които тѣ отговорихъ съ силни придружения на повторенията. И момичетата и женитѣ възбудени отъ силното

слънце, и съ цвѣтя въ коситѣ си които бѣхъ повѣхнали отъ горѣщината, но пакъ бѣхъ свѣтли, направихъ приятни дружини (групи) на кряски сами по себе си, и пѣхъ весело като възравахъ сноповетѣ и ги нареждахъ на кръстци.

Слѣдъ пладне въ послѣдния день на жетвата, и когато селото бѣше съвсѣмъ напуснато, една напращена въ добръ наредена пѣтна каруца прѣтича прѣзъ селото и се спре прѣдъ портата на голѣмата къща. Каруцарѣтъ хвърли каншитѣ на страна и като скокна долу съ засмѣно лице помогна на двѣ госпожици да слѣзатъ. И двѣтѣ бѣхъ млади, и двѣтѣ бѣхъ красиви, едната съ черна коса и лѣскава, другата руса коса съ едно изражение на неописуема сладостъ и привлекателностъ. Тѣ се затичахъ по разваленитѣ стѣпала които бѣхъ обраснали съ трѣва на дългата тераса около къщата, дѣто буревитѣ растѣхъ изобилно въ пукотинитѣ и дупкитѣ на мермернитѣ плочи. Тѣ дръпнахъ единъ старъ рѣждасалъ телъ на звънецъ който висѣше отъ вѣнъ на вратата, и чухъ звънеца че звънѣше и ечеше, като че къщата бѣше праздна и запустѣла. Тѣ дръгнахъ пакъ и пакъ и почнахъ да се смѣятъ невъздържно като никой не се обади, и каруцарѣтъ като стоеше до испотенитѣ си конѣ изсмѣ се дебелашки, като се наслаждаваше на всичко това.

Най-послѣ тѣ чухъ едно неопредѣлено ходѣние като че нѣкой старъ челоуѣкъ се приближаваше, и слѣдъ многото истегляния на чивии и желѣзни куки, и развързване на вериги вратата се отвори два три сантиметра и тѣ видѣхъ горната частъ на лицето на Якова което като че искаше да знае какво е това като се втурчаваше въ тѣхъ. Като видѣ двѣ госпожици, и двѣтѣ твърдѣ весели, той си помисли че ще се удързостни малко. Така той отвори вратата широко и стоеше тамъ като се поклони учтиво, и Марфа дойде заедно задъ него и се поклонише всякога когато той се исправяше.

„Сега това е добро,“ каза чернокосата госпожа, вие сте много благи да ни дадете такъво приятно посрѣщане. Азъ си прѣдполагамъ че вие и любезната стара госпожа задъ васъ сте пазителитѣ на домътъ.“

„Тѣй на вѣрно. Това е Марфа,“ за което старата госпожа почна другъ редъ поклони да прави.

„Добрѣ, азъ съмъ нашата нова господарка,

и това е моята приятелка. Азъ съмъ дошла да вида къщата, ако вие и Марфа — Марфа, елате да се рѣкуваме — само да ни покажете една стая дѣто да можемъ да посѣдимъ малко, вие ще почакаме до дѣто вие приготвите самовара за чай.“

„И вие ли сте графинята!“ приложи Марфа. „Добрѣ, много се радвамъ.“ Тя погледна за минута втурачено въ русо-косата госпожица, и очитѣ ѝ се отворихъ съ очудване. „Добрѣ, чуда се! Ако вие не сте бѣла Надя отъ прохода, тогава трѣбва да съмъ или слѣпа или че сънувамъ.“ И като видѣ че Надя се засмѣ тя скокна къмъ нея и ѝ цѣлува пакъ и пакъ.

Старитѣ слуги стояхъ като се чудѣхъ и се смѣхъ, въ всичко изведнѣжъ като си припомнихъ отношението имъ спрямо госпожицитѣ поклонихъ се ниско пакъ, показахъ на новитѣ гостие една стая и побързахъ да приготвятъ чай въ едно състояние на блажено възбуждане такъво каквото тѣ никога не сж знаели въ всичкия си животъ.

Отъ стаята си двѣтѣ приятелки погледнахъ на една стара живописна прѣнепрѣгнатъ градина и разсадъ на елхи. На далечъ отъ разсада се простирахъ житнитѣ ниви дѣто селянитѣ жънехъ. Перспективата бѣше една отъ ония тихи равни хубости които правятъ особено впечатление на въображението на Русситѣ, и приятелкитѣ бѣхъ задоволни. Тѣ отворихъ прозореца да пуснатъ да влѣзе балсамивания въздухъ на Юний, и мѣкитѣ прѣломени звукове които птицитѣ и насеѣкомитѣ правехъ въ топлата градина.

Клокотящиятъ самонаръ бѣше скоро на масата, и едно хубаво изобилие което Марфа можеше да промисли — мѣна, и каймакъ, и масло, и бѣлъ хлѣбъ, и медъ.

„Вие ще прѣстоимъ тукъ тая нощъ Марфа, каза Олга,“ и вие ще приготвитѣ една стая за насъ. Кажете това на каруцари. И щомъ хората си дойдатъ дома отъ полето ще кажете на Якова да слѣзе въ селото и да пита Паничъ Сергій да ли не ще обича да дойде да ни види за малко. И ако ни дадете двѣ три чаши вие ще наберемъ малко цвѣтя за да развеселимъ тая тъмна стая. Когато Паничъ дойде трѣбва да имате цѣщо за вечеря. Какво мислите че той ще обича най-добрѣ?“

Марфа сега прѣпасана съ бѣла прѣстилка и капа, изглеждаше привлекателна, тя се на-

смѣ и се поклони на господарката си, и ка-
за че всичко бѣше „добрѣ.“ Тя повтаряше
тая дума половина на себе си като тичаше
около вѣтрѣ и вѣнѣ отъ стаята.

Като слѣщето залѣзе двѣтѣ жени гледа-
хъ къмъ нивитѣ видѣхъ че работницитѣ си
идѣхъ у дома въ дружини; най напредъ
тѣ бѣхъ тѣи далеко щото лицата имъ и
тѣлата имъ не се отличавахъ, но като на
ближихъ Олга позна че онова тѣло което
надминаваше другитѣ по растѣтъ си, облѣ-
чено въ бѣло, съ голѣмата шапка която по-
криваше изгоренното му лице и дългата
брада трѣба да е Сергей; и Надя позна —
Надя всичкитѣ ги знаеше, нѣ очитѣ ѝ по-
чивахъ възъ високня тънѣкъ челоуѣкъ кой-
то ходѣше рѣка съ рѣка съ Сергей, и по-
глеждаше отъ врѣме на врѣме съ усмивка
въ лицето му. Надя въздѣхна като мислѣше
върху какво можеше да е, и Олга чу въз-
дишката ѝ и хвана рѣката ѝ.

Вечерѣта прѣминуваше, и Олга и Надя
отидохъ на хладната тераца, и Яковъ и Мар-
фа тичахъ на самъ чататѣкъ и массата се
сложи съ платно бѣло като свѣгъ, и свѣщи
засвѣчени се изнесохъ, и цвѣттята които
Олга бѣше набрала турихъ се на массата,
и имаше сладки ягоди и гѣстъ каймакъ, и
много други деликатности; и тъкмо когато
Марфа расправяше на Графинята че вече-
рѣта се разваляше отъ чаканне дойде Яковъ
да извѣсти че Паничѣ бѣше пристигналъ.
Двѣтѣ жени станахъ да приематъ свойтъ
гостъ, и пѣмаше нужда за думи на добрѣ
дошли отъ гостоприемката. Свѣтлитѣ ѝ очи
и увеличената червенина по лицето и вра-
тътъ ѝ изражавахъ радостѣта ѝ.

Тѣ приказвахъ до късно прѣзъ ноцѣта.
Тѣ говорихъ за стари въспоминания въ врѣ-
мето на дѣтинството имъ, за сцени въ вой-
ната, реформитѣ на Сергей, Михайловата
работа, за бѣдѣщитѣ планове на Графиня-
та. Видѣше се като че нѣмаше край на вър-
вѣжа на разговора. Яковъ и Марфа слуша-
хъ, полузакрити задъ отъ части отворенитѣ
врати, и често помахвахъ главитѣ си единъ
на другъ и се засмѣхъ.

Тогава Надя стана и като се извини че
имаше главоболне пожела да я оставатъ да
си легне. Яковъ и Марфа отидохъ да ѝ по-
кажѣтъ стаята и да се поразговоратъ вър-
ху ветхи събития. Видѣше се като че Надя
бѣше животъ и душа на малката дружина,
защото щомъ тя си отиде и Олга и Сергей

станахъ мълчаливи и безпокойни. Олга се
оплака отъ топлината и отметна плетения
шалъ отъ рамената си. Тя се полуобърна,
и остави мѣстото си да се прѣмѣсти на дол-
ната стѣна къмъ терацата. Сергей се ис-
прави и застана до нея, и тѣ гледахъ прѣ-
ко заспалото село въ пълната месѣчина ко-
ято изгрѣваше, и висѣше ниско и зачервена
прѣзъ мъгливата рѣка.

Сергей се наведе къмъ тънката фигура
която стоеше до него.

„Олга, когато трѣгнахте да отидѣте на
югъ за Санъ Стефано вие писахте че може
би вторий пѣтъ щѣхъме да се срѣцнемъ въ

НАЙ ПОСЛѢ.

къошка въ Красная Валка. Въмѣсто това, вие
се срѣщаме, тукъ на терацата въ Славо.
Ако да си помислѣхъ за минута че вие
сте както другитѣ жени — „

Сергей зѣ рѣката ѝ въ една отъ неговитѣ,
и съ другата той ѝ гладѣше косата. Тя се
приближи по близо, и горѣ се хвърли поле-
ка една делекатна рѣка около вратѣтъ на
Сергей.

„Ако да мислѣхъ че сте както другитѣ
жени, азъ не бихъ ви говорилъ, Олга, както
сега говоря. Нѣ вие ме почитате толкова пове-
че защото съмъ селски учителъ, и самъ жѣ-
на своето си жѣто. Олга, вие знаете колко

ви любя. Известно сърцето ви ви утѣри за това още прѣди много врѣме.“

Нъ Олга не му отговори съ думи. Тя покри лицето си въ градитѣ му, и полека като освободи ржката си отъ неговата хвърли я при другата си ржка около вртѣтъ му.

Сергиевитѣ двѣ крѣпки ржце спаднахъ долу по свѣтлата ѣ коса, и като подигна хубавото лице отъ покривката му той цѣлува заклопенитѣ очи и отворенитѣ устни.

„Олга най послѣ!“

Очитѣ ѣ се отвори хъ и тя погледна въ любовника си съ една свѣтлина въ лицето ѣ която го покрѣти.

„Най послѣ,“ тя изговори.

Мъчно бѣше испърво да се каже дали Сергей и съпругата му живѣехъ повече въ Красная Балка или въ Славо; нъ съ врѣмѣтъ най послѣ рѣшихъ да се настаятъ въ Красная Балка. Надя се зарадва прѣмногo като се назначи за учителка въ селото на приятелката си; и Михаилъ продължаваше работата си въ Славо, и управляваше чѣплика на майка си. Михаилъ често дохождаше въ Красная Балка, и когато той се срѣщаше съ Надя на вечери говорѣше съ нея за управленieto на училището и други неутрални прѣдмети.

Дълго врѣме той трѣбаше да чака, но той чака търпѣливо, и най послѣ получи наградата си. Тѣ сж въ Славо въ домѣтъ който Сергей бѣше съградилъ за себе си.

КРАЙ.

Религиозни вѣсти.

Статистика на Методистката Епископални Църква. — Статистиката, която даваме тукъ, включава и църковнитѣ членове въ чуждестраннитѣ мисии.

Тя почнува отъ 1880 год.:

	Подъ исеитъ	Пълни членове
1880 г.	178,817	1,564,105
1881 „	159,764	1,553,340
1882 „	175,844	1,572,177
1883 „	164,355	1,602,757
1884 „	187,771	1,647,719
1885 „	199,709	1,690,621
1886 „	222,148	1,765,228
1887 „	233,344	1,860,591
1888 „	225,049	1,931,062
1889 „	238,170	1,998,293
1890 „	219,526	2,064,527

1891 „	241,772	2,137,915
1882 „	241,546	2,201,081
1893 „	263,855	2,260,196
1894 „	323,686	2,366,374
1895 „	312,011	2,454,645

— *Американскиятъ Бордъ.* Това е названieto на Мисонерското Общество, което, освѣнъ много усѣйници мисии въ чуждестранни страни, поддържа и мисията на югъ отъ Балкана и въ Македония. Това общество е държало паскоро годишното си събрание въ гр. Толедо, Америка. Финансиалнитѣ рапорти били насърчителни, и рапортитѣ отъ мисийскитѣ полета, освѣнъ онѣзи въ Азиатска Турция, били колкото можало да се очаква добри прѣдъ видъ на утѣсенитѣ финансови условия, подъ които имало да се върши работата. Цѣлата сума получена прѣлъ годината отъ волни помощи, застъпвания и пр. била 3,615,520 лева. Значително увеличение се забѣлѣзва въ числото на спомогателни църкви. Мѣрки сж се зели за исплащанне на дълга, които е повече отъ 500,000 лева. Бордѣтъ поддържа 20 мисии, съ 120 мисонерски станции, 1,190 по-малки станции, и 1,420 мѣста за проповѣждане на Божие Слово. Числото на мисонеритѣ е 178 ржкоположени, 16 отъ които сж доктори (мжжие и жени, 356 жени, въ които влизатъ женитѣ на мисонеритѣ и 9-тѣ жени докторки, и 6 други помощници. Цѣлото число работници испратени отъ Борда отъ Америка е 553. Числото на туземни пастори, проповѣдници, катихисти, Недѣлни учители е 2, 937, а на Американци и тузеици числото е 3,504. Въ всичкитѣ 471 църкви има 43,043 членове, отъ които 2,957 сж прибавени прѣлъ годината. Въ 18-тѣ богословски семинарии, 59-тѣ колегии и срѣдни училища, 61-тѣ дѣвически пансиони, и 921-тѣ пѣрзонални училища (съ 42,152 ученици) има всичко 52, 619 учащи се. Туземцитѣ дали 537,545 лева. Намѣрило се за пуждно при съставяние статистиката да се бѣлѣжатъ цифритѣ отъ миналата година за миситѣ въ Азиатска Турция. Особоено се споменува въ рапорта Института на Сѣверния Тихи Океанъ за образуване проповѣдници въ Хонолулу, столица на Хавайскитѣ Острови. Политическитѣ мжчнотии въ Панапе не сж смазали силата на църквитѣ и училищата. Зулуската мисия е показала забѣлѣжитѣлно развитие въ туземното пастирство и въ принципа на себездържанне. Другитѣ Африкански мисии редов-

но напредватъ. Силни надежди сж се разбудили за бъдещето на миситѣ въ Китай.

Миситѣ въ Азиатска Турция сж ужасно пострадали отъ безредицитѣ и даватъ поводъ за размѣсена грижа и надежда. Работата въ Римо-Католическитѣ земи се подобръва. Миситѣ въ Индия вървятъ се напредъ. Въ България, обаче работата на миналата година се казва, да е явна въ общия характеръ на националното развитие. Въ Япония миситѣ е въ цѣтуеще състояние. Разискването върху положението въ Армения особено привлѣкло вниманието на събраието. Условили сж силни резолюции, съ които се моли настоятелно Американското Правителство енергически да защити Американскитѣ интереси въ Турция.

ГОНЕНИЯ ПРОТИВЪ ЩУНДИСТИТѢ ВЪ РУСИЯ

Слѣдующитѣ интересни свѣдения за Щундиститѣ извлѣчаме отъ Германския религиозенъ вѣстникъ „Wahrheitszeugen“ (Свидѣтели на Истината.) Тѣ сж съкращение отъ статията на Швейцарския професоръ Ф. Годѣ (Persécutions actuelles en Russie — Сегашни Гонения въ Русия.) Като слѣдваме реда въ горѣспоменатата статия, ний ще разгледаме:

1. Происхождението на Щундиститѣ.

Въ настояще време има около четвъртъ милионъ Щундисти (иѣкои ги изброяватъ до два милиона.) които сж прѣснати главно по южнитѣ губернии на Русската империя — Бессарабия, Киевъ, Астраханъ, Кавказъ и пр. Забѣлжителното движение на Щундизма както и името му води началото си отъ Швейцария и Вюртембергъ. Въ 1823 год. билъ испратенъ отъ Базелската мисия *Ноланъ Бонкемперъ* въ Южна Русия и се установилъ въ Рорбахъ, близу до Одесса като пастиръ. Въ тѣзи колонии се пазилъ обичай, прѣнесенъ отъ Вюртембергъ, да се държатъ събраиия, нарѣчени на Нѣмски „Stunden“ (часове) за изучаване на Библията. Бонкемперъ земалъ живо участие въ тѣзи събраиия, а Русското население за дълго време съвършено страдало отъ тѣхъ. Едвамъ въ 1858 год. почналъ да посѣщава тѣзи събраиия единъ Русски селенинъ на име *Онищенко*, отъ село Осново и скоро билъ придобитъ за Евангелското дѣло. Веднага той почналъ да проповѣдва и на други мужици и така сж образувала една поредица събраиия

въ всичкитѣ околни села. Наскоро „Щундиститѣ“ направили удивителенъ успѣхъ. До тогава Библията била заключена книга за народнитѣ маси; а сега кръстосвали по селата пѣтуещи проповѣдници — първитѣ които образувалъ *Бонкемперовѣтъ* синъ *Карлъ*, и на всѣкъдѣ намирали голѣмо гладуване за истината. Въ 1864 год. излѣзълъ за първъ пѣтъ Новиятъ Заветъ на малъкъ форматъ (за въ джебъ) на Русски и билъ съ голѣма жаркостъ купуванъ отъ новообращенцитѣ. Прилѣжно прочитане на Евангелието, съвършено въздържане отъ спиртни пития и истинно Християнско братолюбие сж отличавали отъ самото начало Щундиститѣ. Първо тѣ никакъ не мислили да се дѣлятъ отъ държавната Православна Русска Църква, даже тѣ често ходили при священниците за съвѣтъ и наставление. Последнитѣ обаче се показали враждебни на това движение, или по-добрѣ да кажемъ, *религиозно сжживление* и призовали свѣтската власть за да потуши тази ересь. Въ 1870 год. когато Щундиститѣ броели около 70.000 били направени първитѣ стѣпки за прѣслѣдванieto имъ. Между това *Карлъ Бонкемперъ*, синъ на горѣспоменатия *Ноланъ Бонкемперъ*, който отъ 1869 год. билъ пастиръ въ Рорбахъ, общотразалъ съ всичкитѣ си сили новото движение.

2. Учението на Щундиститѣ.

Щундиститѣ, както казахме, сж повечето простодушни Русски селени. Тѣхнитѣ религиозни учения сж зети исклучително отъ Новия Заветъ. Тѣ всички до единъ прилѣжно прочитатъ и изучаватъ Библията, и заради това тѣхнитѣ учения сж въ сжщностъ подобни на онѣзи на Евангелскитѣ църкви на всѣкъдѣ; само по причина на влиянието на Германскитѣ Баптисти въ Южна Русия повечето приематъ кръщение на възрастни. Отъ държавната Русска Църква тѣ сега се отвращаватъ. На почитанието на икони тѣ гледатъ като на единъ видъ идолопоклонство, и сж противни на даването на Православнитѣ священници власть. Разбира се, че чисто религиознитѣ празници — дни на святии — тѣ никакъ не празнуватъ. Тѣ съвсѣмъ сж напуснали пиянскитѣ обичаи на Русскитѣ селяни. Тѣхнитѣ села и къщи сж най-добрѣ уредени и земитѣ имъ най-добрѣ обработени слѣдъ онѣзи на Германскитѣ колонисти. Сѣмейниятъ имъ животъ се отличава съ простота и строго цѣломъдрие, и тѣ

прилѣжно възпитава въ чадата си въ „наставлението Господне.“ Даже и тѣхнитѣ противници сѣ принудени да признаятъ, че между Щундиститѣ сега полицията е съвсѣмъ излишна.

Щундиститѣ се стараятъ да възстановятъ помежду си хубавото общество на първитѣ Християни въ Иерусалимъ; но тѣ никакъ не сѣ комунисти или анархисти, както ги клеветаятъ противниците имъ. Щундиститѣ сѣ мирни, трудолюбиви, справедливи людие, които вѣрно изпълняватъ всичкитѣ си граждански длѣжности.

Само враждебността на Русскитѣ Православни свѣщенници ги е принудила да се отдѣлятъ отъ Православната Църква, въ която впрочемъ, отъ какъ сѣ почнали да четѣтъ Словото Божие, тѣ не намиратъ удовлетворение на религиознитѣ си вужди.

3. Богослужението на Щундиститѣ.

На чело на Щундиститѣ общества стоятъ старейшини или презвитери. опитни и съ Священното Писание добръ запознати мъжне, които сѣ способни да го тълкуватъ и на други. Тѣ водятъ богослужението, извършватъ бракосъчетания и погребения, посѣщаватъ селата въ своята околия, и братията въ разсѣяние, раздаватъ повѣренитѣ тѣмъ отъ обществото пари, и служатъ като посредници между заточенитѣ братия и тѣхнитѣ роднини. Презвитеритѣ на разнитѣ околии сѣ тѣсно свързани помежду си. Подъ презвитеритѣ стоятъ диаконитѣ, по-млади, усърдни братия, които водятъ Недѣлнитѣ училища, държатъ регистритѣ на обществата, грижатъ се за болни и зематъ мѣстото на презвитеритѣ тамъ, дѣто се появи нужда.

Презвитеритѣ и диаконитѣ не съставляватъ духовенство, но работятъ съ други братия въ общото поле. Разбира се, че въ врѣме на гонение тѣзи стоящи на чело на Щундиститѣ лица биватъ най-първо арестувани. Често полицията туря ръка на регистритѣ на обществата за да си служи съ тѣхъ въ вредъ на простодушнитѣ Щундисти.

Щундиститѣ общества често си пращатъ писма едно на друго. Тѣзи писма, както посланията на Апостолитѣ въ първитѣ врѣмена на Християнството, се прѣдаватъ отъ ръка на ръка, отъ село на село, отъ област на област, додѣто се истриятъ и станатъ нечетливи. Едно подобно послание, отпратено до „Възлюбленитѣ братия и сестри на обществото Г.“ (Киевска Губернія,) съдържа

слѣдующето увѣщание: „Внимайте братия, цѣлото вашето общество, на което гласътъ се чува отъ десетъ години насамъ като тръбенъ гласъ, да не млъкне.“

Обществата често нѣматъ особенни здания за своитѣ събрания. Тѣ се събиратъ въ къщата на нѣкой селенинъ, въ най-голямата му стая, отъ която се изваждатъ набързо легла дулапи и пр. въ Недѣля сутринята.

По чисто бѣлосанитѣ стѣни се виждатъ написани стихове отъ Священното Писание; на голата земя сѣ наредени прости чинове или столове. На единия край на стаята се вижда покрита съ бѣло платно трапеза и единъ столъ за проповѣдника; на трапезата сѣ сложени Библия и книга за свѣщенни пѣсни.

Прочитане и тълкуване на Новия Заветъ занимава главното мѣсто въ богослужението на Щундиститѣ; но и пѣнието не се прѣнебрѣгва.

Исказва ли се въ тѣхнитѣ пѣсни Християнска радостъ, то и тѣхнитѣ молитви дишатъ голѣмо усърдие и дълбоко смирение; тѣ сѣ дълги и често се придружаватъ съ съзми и всѣкога се правятъ на колѣнѣ.

Единъ очевидецъ описва едно отъ тѣхнитѣ събрания както слѣдва: „Най-първо тѣ се поздравяватъ съ стискане на ръцѣ и пригръщане; мъжнетѣ цѣлуватъ мъжнетѣ и женитѣ женитѣ. Тогава сѣдатъ, женитѣ отдѣлно отъ мъжнетѣ. Презвитеритѣ казва пѣсенята, която ще се пѣе; той прочита и тълкува една глава отъ Библията. Тогазъ остава и на други да говорятъ. На женитѣ не се позволява да тълкуватъ Священното Писание въ събранията; но тѣ могатъ да се молятъ. Слѣдъ нѣколко молитви и пѣсни презвитеритѣ приключва събрание то съ Господнята молитва: *Огче нашъ*; по слѣдъ това Щундиститѣ пакъ оставатъ, съобщаватъ си вѣсти изъ живота на тѣхното общество и четѣтъ писма отъ затворници или заточеници.

Бракосъчетанията се извършватъ въ дома на младоженеца по единъ твърдъ скроменъ начинъ. Разбира се, че тѣзи бракосъчетания не се припознаватъ отъ законитѣ; само извършенитѣ отъ Православни свѣщенници бракосъчетания иматъ законна сила.

Щундизмътъ не е политическо, но свършено религиозно движение. То биде благоприятствувано, разбира се, отъ освобождение то на Русскитѣ селяни въ 1861 год. Тога-

ва дѣйствително се искажа отъ освободенитѣ селяни голѣмо желание за просвѣщение и образование. Тѣзи прости хора, които до тогазъ бѣхж държани въ пълно невѣжество и не знаяхж да четжтъ и да пишжтъ, видѣхж се веднага високо, оцастливени чрѣзъ свѣтлината на Новия Завѣтъ, и намѣрихж въ него всичко, отъ което се нуждаехж. Несопримъ фактъ е, че движението на Щундизма се подигна само чрѣзъ Библията и чрѣзъ старанията които се сж възбудили у четцитѣ ѳ да се покоряватъ на нейнитѣ истини.

Щундиститѣ заслужватъ най-топлата симпатия на своитѣ братия въ Европа и всѣкъждѣ другждѣ.

4. Начало на Гоненията.

Около 1870 год. Русското духовенство попросило помощта на свѣтската властъ противъ Щундиститѣ и тогазъ се почнали и гоненията противъ тѣзи миролюбиви, трудолюбиви и добродѣтелни Русски селяни. Една конференция отъ Епископи, държавна въ Киевъ подъ прѣдсѣдателството на Митрополита Платона, рѣшила да попроси намѣсата на правителството противъ всеувеличающето се движение. Веднага Библии и религиозни списания били конфискувани. Събранията на Щундисти били запрѣтени. На водителитѣ на Щундиститѣ било запрѣтено да напуцатъ селата си, и тѣ били поставени подъ полицейски надзоръ. Тѣзи били първитѣ мѣрки противъ Щундиститѣ, които отъ тогазъ насамъ сж се събирали дѣто можжтъ — въ обори, воденици, гори (лѣсове) пустини. Отъ „исгнско отеческо попечение за тѣхнитѣ души,“ мнозина отъ тѣхъ били затворени въ мѣнастири и подвърнати на разни епитимии — но напраздно; тѣ останали вѣрни. Движението се распространило. Послѣ почнали да имъ налагатъ тежки глоби. Въ едно само село въ единадесетъ мѣсеца дванадесетъ сѣмейства били обложени съ глоба, която възлизала на 2,600 рубли; само на едно сѣмейство била наложена 700 рубли глоба, Но духовенството не се задоволило съ това, но изисквало отъ Правителството административнимъ образомъ да испраца тѣзи *непоправими еретици* на заточение въ Сибиръ или Кавказъ.

Това оржжне се употрѣбило главно противъ водителитѣ на Щундиститѣ.

Иванъ Соловевъ билъ по заповѣдъ на Правителството прѣмѣстенъ отъ Киевската въ

Херсонската губерния и отъ тамъ въ Бесарабия. По пътя му умираж двѣ дѣца. Соловевъ се отправилъ къмъ Таврическата губерния, дѣто се надѣвалъ да намѣри приятели; но Правителството заповѣдало да се испрати за въ Кавказъ, дѣто нещастниятъ Соловевъ пристигналъ тѣлесно изнуренъ съ болната си жена и двѣ отъ останалитѣ си дѣца. Това е само единъ отъ много примѣри, които би могли да се приведжтъ.

Когато Щундиститѣ ги земаж отъ държавнитѣ затвори за да ги испратяж на заточение, вѣрзватъ ги съ най-лошитѣ прѣстѣпници и злодѣйци, обличатъ ги въ затворнически дрехи и имъ обрѣсватъ главитѣ. Мажкитѣ, които тѣ тегляж по дългия си пътъ, неможжтъ да се опишжтъ.

Нѣма срѣдства много лоши противъ Щундиститѣ. Най-наранителнитѣ тайни начини на полицията, най-злобинитѣ обиски на священниците, най-пахалнитѣ сѣти на мѣстнитѣ власти, сж считатъ справедливи отъ Русското Правителство противъ тѣхнитѣ невинни подданници, които нищо друго не искатъ освѣнъ да служжтъ Богу съ миръ.“

Прѣзъ м. Юлий 1891 год. едно събрание отъ духовни лица въ Москва отчасти подъ прѣдсѣдателството на Победоносцева, зело слѣдующитѣ драконически мѣрки, които Правителството узаконило на 1-й Май 1893 год.:

„Дѣцата на Щундиститѣ да се отниматъ отъ родителитѣ имъ и да се прѣдаватъ на грижата на такива роднини, които принадлежжтъ на Православната Църква; дѣто нѣма такива, тѣ ще се повѣрватъ на грижата на мѣстното духовенство.“

„На Щундисти се запрѣщава да издигатъ молебни домове или училища.“

„Паспортитѣ и домашнитѣ свидѣтелства на Щундиститѣ трѣбва да иматъ забѣлжжка, която да показва че принадлежжтъ на тази секта. Всѣки наемател, който земе нѣкой Щундистъ на служба, наказва се съ най-висока глоба.“

„Имената на Щундисти трѣбва да се испрацатъ на Министра на Пжтищата и Съобщенията, който ще ги прѣдстави на Желѣзнопжтното бюро за да не можжтъ да намѣряж работа тамъ.“

„Запрѣщава се на Щундистъ да зема на своя работа Православенъ. Нарушеннето на този пунктъ ще се наказва съ заточение въ Кавказъ до за петъ години.“

„Който Щундистъ се хване въ четение

Библията или въ молитва съ друго, трѣбва да се арестува и безъ повече да се испрати административнимъ образомъ въ Сибирь; всѣки проповѣдникъ се осажда на каторжна работа.

„Щундиститѣ трѣбва да се погребватъ вънъ отъ освятенитѣ гробища; не имъ се позволява да държатъ погребално празденство.

„Щундиститѣ не се ползватъ отъ скъсяване на военната служба вслѣдствие на по добритѣ имъ познания, защото не сж издържѣли испитъ прѣдъ нѣкой свещеникъ върхъ обрядитѣ и молитвитѣ на Православната Църква.“

5. Жестокоститѣ въ Последне Врѣме.

Единъ приятель Християнинъ, който пропитувалъ Руссия и Кавказъ, намѣрилъ въ 1894 год. въ Тифлиския затворъ седемъ бащи на сѣмейства, съ жени и дѣца. всичко 27 души, между тѣхъ една стара майка. Тѣ били излѣзли отъ единадесетъ затвора и сега трѣбвало да отидѣтъ въ дванадесетия, Елисаветградъ, гдѣто трѣвало да очакватъ по-нататашната си сѣдба.

Другъ свидѣтель описва пристиганнето на една група осждени въ оузи градъ: „Между тѣхъ имаше единъ старецъ на помече отъ седемдесетъ години. дрипаво облѣченъ, изнуренъ съ ранени позѣ, но тѣй кроткъ...; всичкото му прѣстѣпление състои въ това, че възвѣствявалъ на грѣшници Христа Исуса...“ „Другъ лѣтъ“ прибавя той, „видѣхъ баща, майка и петъ дѣца, като влизяхъ въ този градъ. Тѣ бѣхъ жистѣли охолно; сега нѣмалъ нищо. Най-възрастното отъ дѣцата бѣше една хубава силна седемнадесетъ годишна мома. Който знае на какви опасности трѣбва да е била тя изложена, може само съ трепетъ да помисли за това. Ахъ, ако да можѣше Русската Императрица, тази благородна жена, сама майка и съпруга, да види това сѣмейство, което е едно отъ сто, и ако си прѣдставѣше участъта на тази млада дѣщеря и на много нейни сестри — то подобни нѣща не щѣхъ вече да се повтарятъ.“

При Донскитѣ Казаки Щундисти били осждени на заточение въ Кавказъ. Тѣхнитѣ жени били си вече продали своитѣ имуществва за да придружатъ мъжитѣ си, когато ги увѣдомилъ управительтъ. че ако искатъ да отидѣтъ въ Кавказъ, тѣ трѣбва да си оставятъ дѣцата; че трѣбва да избѣжатъ между мъжитѣ си и дѣцата си. Бѣднитѣ

жени сж подвоумили; но полицията пристѣпила, грабнала дѣцата, дала ги да се кръстятъ и ги прѣспала измежду Православни. На една майка грабнали четири дѣца, на друга седемъ, на трета три хубави дѣщери. Подобни постѣпки въ послѣднитѣ години се твърдѣ често повтарятъ и принадлежатъ на най-жестокитѣ мъки, що се приготвяватъ за нещастнитѣ Щундисти.

НАШИТѢ МИСЛИ.

Вънкашнитѣ ни дѣла, често ижти, се контролиратъ безъ мъжнотия. По отношение къмъ нашитѣ мисли, случаетъ е различенъ. Тѣ сж наклонни да се развиватъ, и не сж подъ прѣмата контрола на волята. Характерътъ на челоуѣка се опрѣдѣли отъ характера на неговитѣ мисли. Челоуѣцитѣ сждятъ за мислитѣ на челоуѣка по вънкашнитѣ му дѣла. Богъ гледа право на нашитѣ мисли. Прѣдъ Него всичкитѣ наши мисли сж нравствени дѣла. Ний сме отговорни Нему не само за волнитѣ си дѣла, но и за мислитѣ на сърдцата си.

Ти, Боже, ме виждашъ; Ти виждашъ всичкитѣ ми мисли. Тѣ могатъ да се укринятъ отъ челоуѣци, но отъ Тебе не могатъ да се укринятъ. Тѣ всички трѣбва да се плѣнятъ за да се покорятъ Христу; тѣ трѣбва да сж всички съгласни съ Неговата воля. Ако станѣше това, какво прѣмѣнение щѣше то да направи въ състоянието на моята душа!

Не е достатъчно да мислимъ много върхъ религиозни прѣдмѣти. Не трѣбва да мислимъ мисли, които не сж удобреши отъ Христа. Това би изисквало да се отгъримъ отъ много прѣдмѣти за мислине — отъ нѣкои, които въобще се считатъ за невинни. То би изисквало често да си задавамъ въпроса: Прѣдмѣтътъ на моитѣ мисли да ли е прѣдмѣтътъ който Христосъ одобрява? Този въпросъ честно отговоренъ, би отстранилъ много прѣдмѣти, които умътъ е наклоненъ да въсприма.

Азъ трѣбва да бѣдѣмъ добръ, не само по отношение къмъ прѣдмѣтитѣ на мисѣльта, но и по отношение къмъ индивидуални (частни) мисли. Челоуѣкъ може да има криви мисли върхъ добри прѣдмѣти; когато се откринятъ, тѣ трѣбва веднага да се отстранятъ отъ ума. Това може да се извърши чрѣзъ моли-

тва и чръзъ обръщание вниманието къмъ праведни мисли.

Истина е, че не можемъ да възбранимъ на несвѣти мисли да влизатъ въ ума. Зрѣлища, който сме неволно виждали, могатъ да ги въведжтъ, или пъкъ Сатана може да ги внуши; но ако ний веднага се откажемъ да ги възприемемъ, тѣ нѣма да повредятъ душата. Сатана внуши ли мисли на Христа, който набързо ги отблъсна съ приводи отъ словото Божие. Християнинътъ може да слѣд-ва Негова примѣръ. Мечътъ на Духа е силенъ за отблъскване нападенията на Сатана.

Христосъ не изисква мислитѣ ни да бжджтъ ограничени въ така нарѣчени духовни теми, Ний трѣбва да бждемъ въ усърдието нелѣниви. Това често изисква съсредоточаване на мисълта върхъ това що вършимъ. Такъво съсредоточаване се удобрява отъ Христа. Всички такива мисли могатъ да бжджтъ покорни на Неговата воля.

Той ни е казалъ да разсматряваме полскитѣ кринове. Угодно е Нему да мислимъ върхъ Неговитѣ творения и да имъ се любуваме и да учимъ уроцитѣ, които тѣ сж назначени да даватъ. Но пакъ мислитѣ за Бога, както сж открити въ Неговото свято слово, трѣбва да припматъ голѣмъ дѣлъ отъ нашето внимание. Блаженъ този, който може да каже съ псалмопѣвеца. „Колко скжпоцѣни сж за мене Твоитѣ мисли.“

Управляването на нашитѣ мисли е твърдѣ важенъ дѣлъ. Чловѣкъ живѣе, както трѣбва да живѣе, когато всѣка мисълъ се плѣни да се покорява Христу.

ХРИСТИАНСКО СВИДѢТЕЛСТВО.

Единъ философъ е казалъ: Опитността на едно разумно сжщество е полезна за всички които я научжтъ.“ Това е така, защото ний сме тѣй съставени, щото еднакво се влияемъ отъ едни и сжщи причини. Нека, напримѣръ, шесть души охтичави въ послѣд-ната стадия на болестта да обявятъ на свѣта, че сж били изцѣрени отъ сжщия цѣръ и радостната вѣстъ би осияла съ надежда хиляди болни стаи. Отъ тукъ цѣлността на свидѣтелството. Правосжднето, въ обиколката си по свѣта, се подпира на тази тояга. Цѣлата наука медицинната и цѣлнителното искусство сж основани на него.

Кой може по-бодобрѣ отъ исцѣления бол-

никъ да удостовѣри исцѣрението? Кой по-добрѣ отъ очистената душа може да удостовѣри за духовното си прѣобразование и силата чръзъ която се е извършило?

Опитността е единъ отъ главнитѣ елементи на евангелската сила. Въ критически случаи, Св. Павелъ, искусниятъ логикъ, когато свободата, или даже животътъ му е зависялъ отъ волята на единъ Римски управителъ, и е имало нужда отъ убѣдителенъ доводъ, разказвалъ е простата пошѣсть на своето прѣобрацане — отъ гоштелъ въ проповѣдникъ на вѣрата, която разорѣвалъ. И дѣйствиелно, неговото поржчание, три пжти подиовено, не бѣше да проповѣдва, но да свидѣтелствува. Когато вездѣсжщия Иисусъ, както Го живо описва Епископъ Симпсонъ, стоящъ като стражъ надъ малката цѣрква въ Дамаскъ, заплѣни Савла Тарсянина, Той му каза: „За това ти се явихъ, да те назначж служителъ и *свидѣтелъ* на това, що си видѣлъ, и на това, което ще ти открия.“ Аваний го увѣри, че ще бжде „свидѣтелъ прѣдъ всички чловѣци,“ и пѣколко години слѣдъ това, когато спѣше въ крѣпостта Антония, узникъ, Господъ Иисусъ му се яви и му каза: „Държай, Павле, защото както свидѣтелствува за Мене въ Иерусалимъ, така трѣбва да свидѣтелствуваши и въ Римъ.“

Свидѣтелството е най-силниятъ доводъ. Единъ глашатай е полезенъ за това, че разгласява закона и волята на владѣтеля, но, отстъпѣте! ето иде единъ по-важенъ за цѣлитѣ на правосжднето — безукоризненъ свидѣтелъ. Всички юристи ни казватъ, че една дума отъ достовѣрно свидѣтелство тежжи повече отъ хиляди думи на адвокатска защита. Свидѣтелътъ трѣбва да говори, безъ защитата може да се мине. Свидѣтелството може да отиде при сждебнитѣ засѣдате и безъ довода, но безумие щѣше да бжде да се испраца доводътъ безъ свидѣтелството. Боимъ се че, сегашната Християнска Цѣрква прави тази печална погрѣшка, когато относително вопроса за пълно спасение въ този животъ тя слуша по-внимателно умозрѣнията на теоретици нежали изявленията на свидѣтели, които свидѣтелствуватъ че Иисусъ е пълненъ Спасителъ.

КАКЪ СТОИМЪ ПРѢДЪ БОГА.

Този Богъ, прѣдъ когото стоимъ е не само нашъ сждия и нашъ Творецъ, но и нашъ

Отецъ и нашъ Приятелъ. Глѣдайте Го откритъ въ Христа, нашия По-старъ Братъ въ великото сѣмейство Божие! Той съчувствува въ всичкитѣ наши нѣмоци и въ всичкитѣ наши скѣрби. Той побѣди всичкитѣ ни искушения. Той понесе тежкия товаръ на всичкитѣ наши грѣхове; пулсътъ на всѣко билюще сърдце е познато Нему. Той вижда всѣка сълза, която проливаме. Той разглѣдва всяко желание що имаме. Той отговаря на всяка истинска молитва, що димаме. Въ най дълбокото смирение Той е съ насъ. Въ грапавитѣ мѣста Неговитѣ ангели ни хващатъ за ръка. Въ долината на смъртната сѣнка — дѣто никой не може да ни придружи — Неговото сияние освѣтлява всѣка страшна стѣпка на надолу. Безсѣмѣнно ний всички ще намеримъ тукъ мѣнотни, смущения, и искушения, и най-лошитѣ отъ тѣхъ ще дохождатъ отъ нашитѣ али и заблудени сърдца. Нѣка ги посрѣщнемъ смѣло смиренно, весело; нека помнимъ, че Той ни е поставилъ посрѣдъ тѣхъ, защото нека да имъ се противимъ, защото ще ни помогне да ги побѣдимъ. Не бойте се; даже и най-младото и слабо сърдце Той любии; нека бѣдемъ вѣрни на по-високия законъ на нашата природа; нека помнимъ че Богъ ни вижда; и тогазъ нека не се съмѣваме, но усърдно нека вѣрваме, че Той ще ни приеме въ Възлюбленнаго като Свои искупени синове. Само вѣрвайте въ Него, и Той ще ви води за ръка; въ часа на смъртта Той ще отвори прѣлъ на съ портитѣ на вѣчния животъ; въ смѣния день Той ще произнесе тѣзи блажени думи, които единъ животъ отъ най-лоша мака би ефтино отплатилъ: „Добръ, рабе Божий.“

Ф. В. Фарраръ.

Научни Вѣсти.

Атмосферическо Електричество. Ний притежаваме нѣколко повятія за атмосферическото електричество; но много дѣйствителни явления сѣ още необяснени. Ето що пише по този въпросъ Германскитъ вѣстникъ *Zeitschrift für Electrotechnik*. (Вѣстникъ за Електро-техника.)

На 14-й послѣдний Май, на 6 часа вечерта, единъ чифликчия водѣше колата си по една тѣсна пѣтека, заградена отъ всѣка страна

отъ единъ теленъ плетъ. Колата бѣше пристигнала до около 100 метра отъ началото на оградата, когато се приплѣче вниманието на чифликчията отъ блѣскава свѣтлина.

Той се обърна и видѣ огненни тонки колко голѣмината на челоуѣческа ръка да вѣрватъ бързо къмъ него като слѣдватъ теловитѣ отъ всѣка страна на оградата. Постепенно тѣ пристигватъ до колата и пактуватъ заедно съ тѣхъ. Въ смѣното врѣме несущания като сѣ китки придружени отъ шумове като опѣли, които издаватъ електрически машини, се издадохомъзъ огненнитѣ тонки, като се присѣденихъ съ желѣзнитѣ части на колата.

Теленитѣ жици на оградата, третияхъ съ ясенъ гласъ и единъ огънь отъ некри се прѣскаше отъ жицитѣ на оградата, и падаше върхъ колата и конетѣ. Скоро послѣднитѣ, уплашени, припахъ въ галопъ, безъ да успѣятъ да избѣгнатъ отъ свои пламененъ ескортъ, но при разгледанне въпроса какъ да се спре този пламъкъ дълководниятъ огънь самъ прѣстаналъ внезапно.

Явлението траело около дванадесетъ секунди. Не се чуло никакво изгърмиванне, никой другъ шумъ освѣтъ пуканието на искритѣ и на електрически пушкания. На другия день нѣколко души съ чифликчията отишли при разсѣмване да разгледатъ мѣстото дѣто бѣхъ станали тѣзи явления и да провѣрятъ да не би нѣкой искусенъ играчъ да е изигралъ нѣкоя игра съ цѣль да оплачи земледѣльца и конетѣ му. Пактътъ не показалъ никакви останки отъ горливи вещества. Само по нѣкои мѣста на оградата теленитѣ жици били поспѣли като отъ внезапно избухване на огънь и всичко се виждало да показва, че само електричеството би могло, като ги зело за проводници, да ги стопли и ги окендира. При все това, смѣната вечеръ нѣмало бури и врѣмето било неизвѣстие и облачно. Не може да се приеме че земледѣлецътъ е билъ подъ влиянието на нѣкаква си халюцинация, (блѣвъ) защото каларътъ, който билъ съ него въ колата, видѣлъ смѣнитѣ нѣща и ги разказалъ по смѣния начинъ. А земледѣлецътъ е добръ познатъ по своята честностъ.

Ако и тѣзи електрически явления да не сѣ получили правдоподобно обяснение, пакъ тѣ можтъ да се считатъ за дѣйствителни, защото тѣ сѣ били независимо заблѣзвани отъ разни наблюдатели, въ мѣста много от-

далечени едно отъ друго. Селянитѣ въ нѣкои крайща на Германия, които сѣ ги виждали, даже ги наричали „диаволеки огньове.“ Въпрѣки всичко, тѣзи електрически огньове не се виждатъ често по голѣмитѣ друмове (шосета,) и въ интереса на науката би било да се изследватъ тѣ по-точно. (Отъ *Indépendance Roumaine*.)

— *Тежината на яйцето и продължението на мжтението.* Г-нъ Фере е направилъ интересни рапорти по тежината на яйцето и продължението на мжтението у кокошката и юрдечката. Трудонетѣ на Г-на Милнъ Едуардъ сѣ показали, че продължението на ембрионическата работа различава съ дѣтѣ главни условия: 1. степенъта на органическото съвършенство, до което трѣбва да достигне зародилитѣ прѣди да живѣе напътъ; 2. Голѣмината, до която той трѣбва да стане. Знае се тѣй смъщо, че особено въ птицитѣ се явяватъ тѣзи отношения, по послѣднитѣ не сѣ били още установени съ цифри. Отношението на продължението на мжтението къмъ тежината на яйцето не е било по-малко интересно за изучаване толкова повече, че то може да се провери съ по-голѣма точностъ.

Споредъ наблюдението на Г-на Фере, у кокошката, мжтението трае 21 день; то трае 25 дена у юрдечката. Яйцето на кокошката за 1104 тегления, дало на автора срѣднѣо число 60, 18 грамма. Яйцето на юрдечката, споредъ 117 тегления дало срѣднѣо число 73, 93 грамма.

Прочесъ отношението на 21 къмъ 25 = 100 къмъ 84; и отношението на 60, 18 къмъ 72, 93 = 100 къмъ 81, 83.

Отношенията на тежината на яйцата и отношението на продължението на мжтението различаватъ съ 5 и дѣтѣ седми.

Изъ Нашия Общественъ Животъ.

НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ.

Ако и да не съвпада съ нашата цѣль да се занимаваме съ политиката, пакъ желаемъ да отбѣлѣзваме всяко отрадно явление въ нашия политически животъ, както и да изказваме съжаление за всичко що е осѣдително. Относително резултатътъ за станалитѣ на 17-и миналий мѣсець избори за IX Обикновено Народно Събрание за съжаление е фактътъ че отъ водителитѣ на опозицията ни единъ не

успѣ да получи депутатски мандатъ, и това дѣто опозицията се прѣдставлява отъ съвсѣмъ незначително за да не кажемъ смѣшно меньшинство. Въ всяка конституционна държава подобно явление е крайно печално; то показва че конституционната машина е побъркана. инакъ тя би искарала по-добра работа.

Врѣме е да се заловимъ всички за работа, да поправимъ недостатѣцитѣ и злинитѣ отъ които страдаме, за да покажемъ че сме достойни да занимаваме най-видно мѣсто въ Балканския полуостровъ.

„Повече свѣтлина,“ били послѣднитѣ думи на единъ умирающъ Германски поетъ. И нашиятъ народъ има пужда отъ „повече свѣтлина;“ тѣй се особено нуждае отъ религиозно — нравствено просвѣщение за да може да развие онѣзи граждански добродѣтели които сега до голѣма степенъ му липсватъ.

„Вѣчна бдителностъ е цѣната на свободата.“ Нашиятъ народъ се пастипа радва на голѣма свобода; но той трѣбва тѣй да се влада, тѣй да упражнява свонѣтѣ политически и граждански права, щото да се покаже достоенъ за тази свобода, способенъ да играе славна роль въ прѣважнитѣ събития които има да се развиятъ въ близкото бъдъще. Голѣма е отговорността на всички просвѣтени интелигентни Българи, които сѣ изобщо учителитѣ и наставницитѣ на народа. Каквито сѣ учителитѣ, такива ще бъдѣтъ и ученицитѣ.

Ний се надѣваме, че сегашното Народно Събрание имѣа да бърза съ прѣкарване много закони, по ще си даде доволно врѣме всеотрайно да обсъди всичкитѣ законопрости, които му се прѣдставятъ.

КНИЖНИНА.

«Оракло.» Органъ на Бъл. Земледѣл. Д-ство год. Ш. бр. 21 ст. Софя.

„Сеячъ.“ Органъ на Бъл. Земледѣл. Д-ство год. I. бр. 14-15 гр. Варна.

«Градинка.» Мѣсечно дѣт. списание год. Ш. кн. 1, гр. Пловдивъ.

«Звѣздица.» год. V. кн. 7, ст. Софя.

«Българка.» год. I. кн. 9 гр. Чирпанъ.

«Прав, Проповѣдникъ.» год. бв. 10-11 гр. Самоковъ.

«Женски Свѣтъ.» год. IV бр. 19, гр. Варна.

«Вздържателъ.» год. бр. 9. Пловдивъ.

Вѣстници: Миръ, Пловдивъ, Нар: Права, Знаме, Учительски Другаръ, Зорница Варненски Общин. Вѣстникъ.